

Säkrare vatten

Skyddsföreskrifter för Göta älv

Gäller från och med 1 juni 2004
Kontaktuppgifterna är uppdaterade 2011

Innehåll

Förstärkt skydd för Göteborgs vattentäkt Göta älv	4
2 000 liter vatten varje sekund	7
Vägledning till innehållet	8
Skyddsföreskrifter för Göta älv	9
<i>Allmänt</i>	9
<i>Hantering av hälso- och miljöfarliga produkter</i>	11
<i>Bekämpningsmedel</i>	12
<i>Verksamheter där hälso- och miljöfarliga produkter hanteras</i>	15
<i>Uppställning av farligt gods</i>	16
<i>Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt</i>	16
<i>Tvätt med kemiska produkter</i>	16
<i>Fordonstvätt m.m.</i>	16
<i>Värmepumpar och kylanläggningar</i>	16
<i>Miljöfarliga verksamheter</i>	18
<i>Djurhållning, jord- och skogsbruk</i>	18
<i>Vägar och transporter</i>	19
<i>Uppställningsplatser för fordon</i>	21
<i>Markarbeten</i>	21
<i>Avlopp</i>	21
<i>Avfall</i>	22
<i>Sjöfart</i>	22
<i>Tillsyn, information, undantag</i>	22
Definitioner	24
Kommentarer	28
Det är många som delar ansvaret	30

Förstärkt skydd för Göteborgs vattentäkt Göta älv

Vattenkvaliteten i Göteborgs vattentäkt Göta älv är idag mycket god. I en del avseenden är Göta älv lika opåverkad som för över hundra år sedan. För att ytterligare höja och säkra kvaliteten på göteborgarnas dricksvatten gäller det att minska riskerna för mikrobiologisk påverkan på Göta älv, att begränsa hanteringen av hälso- och miljöfarliga ämnen och att minska riskerna för utsläpp i samband med olyckor.

De skyddsföreskrifter som Länsstyrelsen i Västra Götaland fastställde för området 1998 har medfört ökad medvetenhet om Göta älvs betydelse som vattentäkt och vikten av att förebygga utsläpp som kan påverka vattenkvaliteten. För att ytterligare förstärka skyddet för Göta älv har en översyn av skyddsföreskrifterna gjorts och i maj 2004 fattade länsstyrelsen beslut om reviderade skyddsföreskrifter för Göta älv.

Området som skyddsföreskrifterna gäller inom sträcker sig från Lärjeholm i söder till strax nedströms Surte hamn i norr (se karta på baksidan). Rinntiden i Göta älv från skyddsområdets norra gräns ner till råvattenintaget vid Lärjeholm är tre timmar eller längre. De områden från vilka dagvatten avleds till älvsträckan mellan Lärjeholm och södra delen av Surte ingår i skyddsområdet. Skyddsområdets gränser är utmärkta med skyltar vid alla större vägar.

Alla som befinner sig eller verkar inom skyddsområdet – boende, verksamhetsutövare och andra – har ansvar för att göra Göteborgs dricksvattenförsörjning ännu säkrare genom att följa dessa skyddsföreskrifter.

2 000 liter vatten varje sekund

Vid råvattenintaget vid Lärjeholm tas det in ca två kubikmeter (2 000 liter) vatten varje sekund. Det är mindre än en halv procent av flödet i Göta älv.

Ungefär hälften av det vatten som tas in leds direkt till vattenverket Alelyckan. Resten pumpas till Delsjöarna som fungerar som råvattenmagasin för det andra vattenverket Lackarebäck. De två vattenverken producerar tillsammans 170 miljoner liter dricksvatten varje dygn.

Vattenkvaliteten i Göta älv är normalt mycket god, men eftersom bl.a. olyckor kan leda till tillfälliga störningar övervakas vattenkvaliteten noga. Längs sträckan Vänersborg–Göteborg finns sju mätstationer som ständigt ger information om vattnets kvalitet. Två av de sju mätstationerna ligger inom skyddsområdet, dels vid vattenintaget vid Lärjeholm, dels vid skyddsområdets övre gräns i södra delen av Surte.

Vid misstanke om störningar stängs intaget vid Lärjeholm och allt råvatten tas från Delsjöarna. Som en extra reserv kan vatten från Rådasjön pumpas till Delsjöarna. Tillsammans klarar dessa sjöar Göteborgs råvattenförsörjning i mer än en månad.

Även för Delsjöarna och Rådasjön finns det vattenskyddsområden och skydds-föreskrifter.

Vägledning till innehållet

Skyddsföreskrifterna för Göta älv påverkar olika verksamheter på olika sätt. Här får du rekommendationer om vilka delar av föreskrifterna du bör läsa extra noga beroende på om du bor, om du driver verksamhet eller utför transporter inom vattenskyddsområdet.

Är du villaägare – läs om

allmän aktsamhet	§ 1–3	sid 9
bekämpningsmedel	§ 14–15	sid 12
biltvätt	§ 21	sid 16
enskild avloppsanläggning	§ 44	sid 21
oljetankar	§ 9–13	sid 11–12
värmepumpar	§ 22–25	sid 16

Är du lantbrukare – läs om

allmän aktsamhet	§ 1–4	sid 9
bekämpningsmedel	§ 14–15	sid 12
djurhållning	§ 30–31	sid 19
gödselhantering	§ 28–29	sid 18
hantering och lagring av kemikalier	§ 5–8, 17	sid 11, 15
lagring av olja, diesel eller bensin	§ 9–13	sid 11–12
tvätt av arbetsmaskiner och fordon	§ 21	sid 16
värmepumpar	§ 22–25	sid 16

Har du ett företag – läs om

allmän aktsamhet, riskbedömning	§ 1–4, 27	sid 9
bekämpningsmedel	§ 14–15	sid 12
hantering och lagring av kemikalier	§ 5–8, 17	sid 11
hantering och lagring av petroleumprodukter	§ 9–13	sid 11–12
tvätt av arbetsmaskiner och fordon	§ 21	sid 16
uppställning och transport av farligt gods	§ 18, 36–39	sid 16, 19–21
värmepumpar	§ 22–25	sid 16

OBS! Ibland står det att tillstånd behövs eller att anmälan ska göras till den kommunala tillsynsmyndigheten. Inom Göteborgs Stad är det miljöförvaltningen du ska vända dig till, i Ale kommun är det Samhällsbyggnadskontoret (se sid 30).

Skyddsföreskrifter för Göta älv

Allmänt

§1 Inom skyddsområdet skall allmän aktsamhet enligt 2 kap 3 § miljöbalken iakttas för att undvika att Göta älv förorenas. Av denna bestämmelse framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

§2 Det åligger verksamhetsutövare, ägare och nyttjare av fastigheter inom skyddsområdet att vid olycka eller annan omständighet som innebär överhängande fara för förorening av Göta älv omedelbart larma räddningstjänsten, telefon 112, och kontrollcentralen på Alelyckans vattenverk, telefon 031-368 72 50.

I lag (2003:778) om skydd mot olyckor regleras bl.a. allmänhetens skyldighet att varna och tillkalla hjälp.

(Kontaktuppgifter uppdaterade 2011.)

§3 Det åligger verksamhetsutövare och ägare av fastigheter inom skyddsområdet där verksamhet bedrivs att i tillräcklig omfattning informera nyttjare, anställda, entreprenörer, hantverkare, transportörer och andra som anlitas för arbeten på eller leveranser till anläggningar eller fastigheter inom skyddsområdet om att särskilda vattenskyddsföreskrifter gäller inom området samt att kunna tillhandahålla skyddsföreskrifterna.

§4 Verksamhetsutövare inom skyddsområdet skall fortlöpande undersöka, bedöma och värdera de risker verksamheten kan utgöra för vattenkvaliteten i Göta älv. Undersökning, bedömning och värdering av risker skall bland annat omfatta risker för spill/utsläpp av hälso- och miljöfarliga produkter samt risker för brand och möjligheter att förhindra utsläpp av släckvatten till Göta älv. Undersökning, bedömning och värdering av risker skall anpassas efter verksamhetens art och omfattning.

För verksamheter som omfattas av förordningen SFS 1998:901 om verksamhetsutövarens egenkontroll gäller denna skyddsföreskrift enbart i de delar som inte regleras genom förordningen.

Invallningar för enskilda cisterner ska rymma hela cisternens volym.

Hantering av hälso- och miljöfarliga produkter

§5 Hantering av hälso- och miljöfarliga produkter som exempelvis färg, lösningsmedel, transformatorolja, tjärprodukter, fenoler, träimpregneringsmedel, dammbindningsmedel skall anmälas till den kommunala tillsynsmyndigheten. Anmälan enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten där hanteringen ingår är tillståndsprövad eller anmäld enligt miljöbalken. Anmälan krävs inte heller

för hushållshantering av färg, lösningsmedel och liknande. För en mer uttömmande förklaring av begreppet hälso- och miljöfarliga produkter hänvisas till bilagda definitioner.

§6 Hantering och transport av hälso- och miljöfarliga produkter får inte ske på sådant sätt att Göta älv kan förorenas. Spill av hälso- eller miljöfarliga produkter får inte spolas ned i dagvattenbrunnar.

§7 Utövaren av verksamhet där hälso- och miljöfarliga produkter hanteras är ansvarig för att det vid anläggningen finns tillgängligt en aktuell förteckning över produkterna och varuinformationsblad/säkerhetsdatablad för respektive produkt.

För verksamheter som omfattas av förordningen SFS 1998:901 om verksamhetsutövarens egenkontroll gäller förordningen istället för denna skyddsföreskrift

§8 Hantering av hälso- och miljöfarliga produkter som medför risk för spill eller läckage som kan förorena Göta älv får inte ske annat än på täta hårdgjorda ytor med invallningar eller andra åtgärder som förhindrar att spill eller läckage släpps ut i Göta älv.

§9 Tankar och cisterner för förvaring av hälso- och miljöfarliga produkter eller brandfarliga vätskor och tillhörande rörledningar skall vara försedda med sekundära skydd. Invallningar som är gemensamma för flera cisterner skall rymma minst 50 % av den totala lagringskapaciteten, dock minst den största cisternens volym. Invallningar för enskilda cisterner skall rymma hela cisternens volym. Rörledningar skall vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd.

§10 Återkommande besiktning av tankar och cisterner för förvaring av hälso- och miljöfarliga produkter eller brandfarliga vätskor skall genomföras vart sjätte år. Tankar och cisterner som saknar tillfredsställande

korrosionsskydd skall besiktigas vart tredje år. Även tillhörande rörledningar och sekundära skydd skall besiktigas med samma intervall som tankar och cisterner.

För sådan hantering som omfattas av Naturvårdsverkets föreskrifter om Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor NFS 2000:4 gäller skyddsföreskrifterna 9-10 enbart i de delar som inte regleras genom Naturvårdsverkets föreskrifter.

§11 Vid påfyllningsrör för tankar och cisterner för förvaring av hälso- och miljöfarliga produkter eller brandfarliga vätskor skall informationsskylt om vattenskyddsområde vara uppsatt.

§12 Undantag från föreskrifterna 8, 9 och 10 kan medges av den kommunala tillsynsmyndigheten om det finns särskilda skäl och undantaget inte medför ökad risk för utsläpp till Göta älv.

§13 Lagring av mer än 250 liter petroleumprodukter får inte ske utan anmälan till den kommunala tillsynsmyndigheten. Anmälan enligt dessa föreskrifter krävs inte om lagringen är tillståndsprövad eller anmäld enligt 9 kap miljöbalken.

Bekämpningsmedel

§14 Spridning av bekämpningsmedel skall så långt som möjligt undvikas.

§15 Hantering och spridning av bekämpningsmedel får inte ske utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten. Utan särskilt tillstånd får dock spridning av bekämpningsmedel klass 3 ske på tomtmark.

För yrkesmässig användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområdet gäller Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av bekämpningsmedel SNFS 1997:2.

§16 Bekämpningsmedel får inte användas på banvallar och övriga spårområden.

Verksamheter där hälso- och miljöfarliga produkter hanteras

§17 Vid verksamheter där hälso- och miljöfarliga produkter hanteras i mer än obetydlig omfattning gäller att:

Hantering utomhus av hälso- och miljöfarliga produkter får inte ske annat än på tät, hårdgjord invallad yta försedd med tak. Invallningen skall rymma hela den hanterade volymen. För lagring av hälso- och miljöfarliga produkter i tankar och cisterner gäller punkten 9 i dessa skyddsföreskrifter.

Dagvattenbrunnar skall vara utformade på sådant sätt att risken för föroreningsutsläpp till dagvatten minimeras. Täck-/ skyddslock skall finnas tillgängliga för att det skall vara möjligt att snabbt förhindra att spill når dagvattennätet. En skyddszon med minst 2 m radie skall vara markerad med varaktig färg. Inom denna skyddszon får inte fordon, material eller utrustning ställas upp. Absorptionsmedel för upp-

samling av spill av hälso- och miljöfarliga produkter skall finnas tillgängligt.

Beredskap skall finnas för hur man förhindrar att föroreningar från anläggningen når Göta älv. Det åligger den som driver verksamhet inom skyddsområdet att informera anställda och andra som verkar vid anläggningen om företagets rutiner i händelse av olyckor. I utrymmen där hälso- och miljöfarliga produkter hanteras får golvbrunnar inte finnas.

Inom verksamheter med omfattande tankbilsleveranser skall särskilt markerade körbanor finnas för tankbilar. Lastning och lossning får endast ske på lastnings/lossningsplatta som avvattnas via dräneringsbrunn med möjlighet att stänga utloppet. Föreskriften gäller i tillämpliga delar även andra typer av bulkleveranser som lastning och lossning av järnvägsvagnar.

Runt dagvattenbrunnar ska en skyddszon på minst 2 m vara markerad.

Täcklocket förhindrar att spillvatten når dagvattennätet.

Uppställning av farligt gods

§18 Uppställning av farligt gods vid terminalanläggningar får endast ske på särskilt anordnad uppställningsplats där skyddsåtgärder vidtagits. Vid uppställningsplatsen, som skall vara tydligt utmärkt, skall finnas informationstavla med anvisningar om åtgärder i händelse av olyckor.

Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt

§19 Upplag eller tillverkning av asfalt, oljegrus eller vägsalt får inte förekomma utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten.

Tvätt med kemiska produkter

§20 Tvätt med kemiska produkter av byggnader och anläggningar får inte ske på sådant sätt att tvättvattnet avleds till Göta älv.

Fordonstvätt m.m.

§21 Tvätt av fordon, arbetsmaskiner och liknande, får inte ske på sådant sätt att Göta älv förorenas av avfettningsmedel, bilschampo eller liknande. Inom skyddsområdet får fordonstvätt med biologiskt nedbrytbara tvättmedel ske endast om tvättvattnet infiltreras i mark eller avleds till kommunens spillvattennät via av kommunen godkänd rening. Fordonstvätt med avfettningsmedel får endast ske på spolplatta ansluten till av kommunen

godkänd rening. På hårdgjorda ytor anslutna till dagvattennätet får endast vatten användas vid fordonstvätt.

Värmepumpar och Kylanläggningar

§22 Värmepumpsanläggningar för utvinning av värme ur mark, yt- eller grundvatten får inte inrättas och användas utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten. Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs dock inte om värmepumpanläggningen tillståndsprövats enligt miljöbalken eller enligt lokala hälsoskydds-föreskrifter.

§23 Kylanläggningar där mark, yt- eller grundvatten utnyttjas, för att kyla ett cirkulerande köldmedia, får inte inrättas och användas utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten. Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs dock inte om kylanläggningen tillståndsprövats enligt miljöbalken eller enligt lokala hälsoskydds-föreskrifter.

§24 Biocider får inte användas i värmepumps- och kylanläggningar inom skyddsområdet.

§25 Värmepumpar och kylanläggningar skall vara så utrustade och få sådan tillsyn att eventuella läckage kan upptäckas och åtgärdas.

Tvätt av fordon, arbetsmaskiner och liknande får inte ske på ett sådant sätt att Göta älv förorenas.

Inom områden som särskilt markerats på kartan (se baksidan) får inte betesdjur hållas utan tillstånd.

Miljöfarliga verksamheter

§26 Miljöfarlig verksamhet betecknad med C i bilaga till förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd får inte anläggas utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten.

§27 Vid nyetablering av miljöfarlig verksamhet betecknad med A, B eller C i bilaga till förordningen om miljöfarlig verksamhet skall en bedömning av släckvattenmängder som krävs för att bekämpa en eventuell brand vid verksamheten och särskilda föroreningar som kan finnas i släckvattnet redovisas. Verksamheten skall utformas på sådant sätt att utsläpp av förorenat släckvatten till Göta älv förhindras.

Djurhållning, jord- och skogsbruk

§28 Lagring av stallgödsel, handelsgödsel, avloppsslam, ensilage och kalk får inte ske på sådant sätt att Göta älv kan förorenas.

§29 Hantering av stallgödsel, handelsgödsel, avloppsslam, ensilage och kalk får inte ske utan anmälan till den kommunala tillsynsmyndigheten. Utan särskild anmälan får dock användning av kalk och gödsel ske på tomtmark. Om verksamheten där hanteringen ingår tillståndsprövats eller anmälts enligt miljöbalken krävs ingen anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter.

§30 Djurhållning av större omfattning än två djurenheter, skall anmälas till den kommunala tillsynsmyndigheten. Anmälan enligt dessa föreskrifter krävs inte om djurhållningen är tillståndsprövad eller anmäld enligt miljöbalken.

§31 Inom de områden som särskilt markerats på av Länsstyrelsen fastställd karta över vattenskyddsområdet får inte betesdjur hållas utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten.

§32 Uppläggning av bark eller timmer får inte ske på sådant sätt att Göta älv kan förorenas.

Vägar och transporter

§33 Vid underhåll och drift av vägar, banvallar och spårområden inom skyddsområdet skall största möjliga hänsyn tas för att undvika att Göta älv förorenas.

§34 Åtgärder utöver normal drift och normalt årligt underhåll av vägar, banvallar och spårområden skall anmälas till den kommunala tillsynsmyndigheten.

§35 Ombyggnad och nyanläggning av vägar och järnväg får endast ske om avledningen av dagvatten från vägområdet/järnvägsområdet ordnas på sådant sätt att utsläpp av spill i samband med olyckor förhindras på Göta älv. Dagvatten skall avledas via fördröjningsmagasin eller motsvarande anordningar där föroreningar kan fångas upp.

§36 Dagvatten från anvisade vägar för transport av farligt gods skall avledas på sådant sätt att utsläpp av spill i samband med olyckor förhindras på Göta älv. Dagvatten skall avledas via fördröjningsmagasin eller motsvarande anordningar där föroreningar kan fångas upp.

Många föreskrifter styr transporter, ombyggnad, underhåll med mera av vägar och järnvägar.

Större markarbeten får inte utföras utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten.

§37 Olyckor i samband med transport av farligt gods och andra trafikolyckor som medför överhängande fara för förorening av Göta älv skall omgående anmälas till räddningstjänsten telefon 112 och till kontrollcentralen på Alelyckans vattenverk telefon 031-368 72 50.

Uppställningsplatser för fordon

§38 Nya permanenta uppställningsplatser för motorfordon av större omfattning än behovet för enstaka hushåll får inte anläggas utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten. Dagvatten skall tas om hand lokalt eller renas före avledning till Göta älv.

§39 Uppställning av tankbilar, tankbilsläp, järnvägstankvagnar eller andra transportbehållare innehållande petroleumprodukter, övrigt farligt gods eller övriga hälso- och miljöfarliga ämnen får inte ske annat än på särskilt anordnade uppställningsplatser där skyddsåtgärder vidtagits.

Markarbeten

§40 Markarbeten får inte ske på sådant sätt att schaktning, återvinning av schaktmassor, återfyllnad, markutfyllnad och övrig liknande verksamhet kan orsaka risk för att Göta älv förorenas.

§41 Större schaktningsfyllnads- och dikningsarbeten får inte utföras

utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten. Tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten krävs inte för arbeten som prövas av miljödomstolen eller länsstyrelsen.

§42 Schaktåterfyllnad och markutfyllnad får endast ske med rena schaktmassor som sten, lera och liknande.

§43 Upplag för schaktmassor får inte anordnas utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten.

Avlopp

§44 Avloppsvatten som kan förorena Göta älv får inte släppas ut inom skyddsområdet. Anläggning av enskilda avloppsanläggningar får inte ske utan tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten. Enskilda avloppsanläggningar skall uppfylla den kommunala tillsynsmyndighetens krav och anvisningar.

§45 Ledningsnät för avledning av avloppsvatten skall vara täta.

§46 Spillvattenpumpstationer skall vara försedda med larm vidarekopplat till bemannad larmcentral. Larmfunktionen skall vara oberoende av extern strömförsörjning. Kontrollcentralen på Alelyckans vattenverk skall omgående informeras om driftstörningar i spillvattenpumpstationer.

Avfall

§47 Avfall får inte deponeras inom skyddsområdet utom vid icke avslutade avfallsdeponier där verksamheten regleras i tillstånd enligt miljöbalken. Lakvatten från pågående deponeringsverksamhet får inte avledas till Göta älv. Lakvattenhantering vid pågående deponeringsverksamhet får inte ske på sådant sätt att Göta älv kan förorenas.

§48 Lagring av farligt avfall får endast ske i den omfattning som krävs för att skapa förutsättningar för rationell borttransport av farligt avfall som uppkommer vid den egna anläggningen. Efter tillstånd från den kommunala tillsynsmyndigheten får dock miljöstationer för mottagning av farligt avfall från hushållen anordnas.

Sjöfart

§49 Ballastvatten som kan vara mikrobiologiskt eller kemiskt förorenat får inte släppas ut i Göta älv.

§50 Lastning och lossning av fartyg får inte ske på sådant sätt att det finns risk för att Göta älv förorenas.

§51 Sanitetstankar på fartyg eller fritidsbåtar får inte tömmas till Göta älv.

§52 Underhållsmuddring och underhåll av kajer och anläggningar i vatten får endast ske efter samråd med Göteborg Vatten.

Tillsyn, information, Undantag

§53 Tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa skyddsföreskrifter handläggs av den kommunala tillsynsmyndigheten i den kommun där verksamheten bedrivs. Med den kommunala tillsynsmyndigheten avses den eller de nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Tillsyn enligt dessa skyddsföreskrifter utövas av miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad inom Göteborgs kommun och av samhällsbyggnadsnämnden i Ale kommun inom Ale kommun. Tillsyn enligt miljöbalken i övrigt utövas av länsstyrelsen och de kommunala tillsynsmyndigheterna. I miljöbalken finns bestämmelser om förelägganden och påföljder vid överträdelse av miljöbalkens bestämmelser och beslut och föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken.

§54 För verksamheter som är etablerade och förhållanden som råder då dessa skyddsföreskrifter träder i kraft får den kommunala tillsynsmyndigheten vid tillståndsgivning och annan prövning medge tidsbegränsade undantag. I beslut om tidsbegränsade undantag skall det anges när kraven i skyddsföreskrifterna skall uppfyllas fullt ut.

§55 Undantag från dessa skyddsföreskrifter kan om särskilda skäl föreligger och syftet med skyddsföreskrifterna inte motverkas medges av Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Ballastvatten som kan vara förorenat får inte släppas ut och sanitetstankar får inte tömmas i Göta älv.

Definitioner

Avloppsvatten: Gemensam benämning för dag-, spill- och dränvatten.

Brandfarliga vätskor: Vätskor med en flampunkt lika med eller lägre än 100 °C.

Cistern: Fast behållare för lagring av vätskor, inklusive tillbehör som armaturer, påfyllnings- och avluftningsanordningar samt överfyllnadsskydd.

Dagvatten: Vatten som rinner av från gator, vägar, tak och andra ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Djurenhet: Antalet djurenheter beräknas enligt bilaga till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd punkt 01-1.

Dränvatten: Överflödigt vatten ur marken som avleds i rör för att hålla torrt runt husgrunder m.m.

Farligt avfall: Med farligt avfall avses i dessa skyddsföreskrifter sådant avfall som klassas som farligt avfall enligt bilaga 2 till Avfallsförordningen (2001:1063).

Farligt gods: Skyddsföreskrifterna om farligt gods avser sådana ämnen och produkter som enligt lagen (1982:821) och förordningen (1982:923) om transport av farligt gods klassificeras som farligt gods. Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och produkter, som har sådana farliga egenskaper att de kan skada människor, miljö, egendom och annat gods, om de inte hante-

ras rätt under en transport. Lagen och förordningen om transport av farligt gods, Räddningsverkets föreskrifter samt internationella överenskommelser som ADR, RID med flera innehåller detaljerade föreskrifter om transport av farligt gods.

Göta älv: Med Göta älv avses i skyddsföreskrifterna Göta älv inom avgränsningar angivna på Stadsbyggnadskontoret: Göteborgs karta – Skyddsområde Göta älv 1998-08-18, samt biflöden och grundvatten inom denna avgränsning.

Hanterad volym: Den största mängd av en produkt som finns i lager vid en anläggning samtidigt.

Hantering: Med hantering avses i dessa skyddsföreskrifter tillverkning, användning, lagring, förvaring och liknade.

Hantering av hälso- och miljöfarliga produkter i mer än obetydlig omfattning: En bedömning av risken för påverkan på vattentäkten grundad på ett ämnes farlighet avgör vad som kan anses vara hantering i obetydlig omfattning. Som vägledning kan anges att hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandel kan anses vara hantering i obetydlig omfattning.

Hushållshantering av hälso- och miljöfarliga produkter: Hantering av enstaka förpackningar av de största

storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln skall anses vara hushållshantering av hälso- och miljöfarliga produkter. Tillfällig förvaring av större mängder färg, exempelvis i samband med målning av ett enskilt bostadshus skall också anses vara hushållshantering.

Hälso- och miljöfarliga produkter: Med hälso- och miljöfarliga produkter avses i dessa skyddsföreskrifter:

- Hälso- och miljöfarliga kemiska produkter enligt Kemikalieinspektionens definition i KIFS 1994:12, samt dess ändringar.
- Varor som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen.
- Petroleumprodukter som bensin, motorolja m m.
- Vätskor och fasta material som innehåller mikroorganismer och andra smittämnen.

Kommunala tillsynsmyndigheten:

Den nämnd inom respektive kommun som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, samhällsbyggnadsnämnden i Ale och miljö- och klimatnämnden i Göteborg.

Miljöfarlig verksamhet: Med miljöfarlig verksamhet avses

- Utsläpp av spillvatten, förorenat dag- och dränvatten, vätskor eller fasta ämnen från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten.

- Användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än de som avses i 1 § genom förorening av mark, vattenområden eller grundvatten eller genom skakningar. Denna definition av miljöfarlig verksamhet överensstämmer i huvudsak med definition av miljöfarlig verksamhet i Miljöbalken, 9 kap, 1 §.

Omfattande tankbilsleveranser: Om det förekommer tankbilsleveranser av exempelvis eldningsolja vid mer än 6 tillfällen per år och med mer än 25 m³ per leveranstillfälle skall detta anses vara omfattande tankbilsleveranser.

För andra produkter som levereras med bulktransporter får bedömning göras av ämnets farlighet och risken för påverkan på Göta älv för att avgöra om leveranserna skall anses vara så omfattande att särskilda skyddsåtgärder skall genomföras.

Rena schaktmassor: Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark skall vara underlag för bedömningen av vad som skall anses vara rena massor. För massor som avses återanvändas inom skyddsområdet skall de generella riktvärdena för aktuell markanvändning vara uppfyllda. För massor som avses tas in i skyddsområdet skall de generella riktvärdena för känslig markanvändning vara uppfyllda.

Sekundärt skydd: Anordning som säkerställer att läckage från cisterner, tankar eller rörledningar kan fångas upp.

Spillvatten: Förorenat vatten som avleds från hushåll, industri och serviceanläggningar m.m.

Större schaktningsarbeten: Med större schaktningsarbeten avses i dessa skyddsföreskrifter mer omfattande arbeten än schaktning för grundläggning av en enskild villa.

Tomtmark: Med tomtmark avses i dessa skyddsföreskrifter villatomter och motsvarande ytor runt bostadshus på jordbruksfastigheter.

Tät hårdgjord yta: Med tät hårdgjord yta avses i dessa skyddsföreskrifter ytor som är ogenomträngliga för de vätskor som hanteras inom ytan.

Verksamhet: Med verksamhet avses i dessa skyddsföreskrifter i första hand yrkesmässig verksamhet. Kraven som gäller för verksamheter skall dock tillämpas också på andra icke kommersiella verksamheter om de bedrivs i mer än obetydlig omfattning.

Kommentarer

Tillstånd och anmälningar enligt skyddsföreskrifterna: Inom vattenskyddsområdet får vissa verksamheter och åtgärder bedrivas respektive utföras först efter särskild prövning. I skyddsföreskrifterna anges när anmälan respektive tillstånd krävs. Den kommunala tillsynsmyndigheten fattar beslut i tillstånds- och anmälningsärenden enligt dessa skyddsföreskrifter. De villkor och krav på åtgärder som anges i tillsynsmyndigheternas beslut kan skärpas vid ett senare tillfälle om detta skulle visa sig vara befogat. Beslut som de kommunala tillsynsmyndigheterna fattar med stöd av skyddsföreskrifterna kan överklagas till länsstyrelsen.

Tillämpning av skyddsföreskrifterna på befintliga verksamheter och förhållanden: För befintliga verksamheter och förhållanden kan det vara nödvändigt att medge en viss tidsfrist för att

uppfylla de krav som anges i skyddsföreskrifterna. Hur lång tidsfrist som ska medges beror på omfattningen av och kostnaderna för de åtgärder som krävs för att skyddsföreskrifterna ska uppfyllas och i vilken grad verksamheten eller förhållandena medför risk för förorening av Göta älv. Vid nyetablering av verksamheter och andra betydande förändringar av befintliga förhållanden ska skyddsföreskrifterna tillämpas fullt ut.

Försiktighetsåtgärder: Vilka försiktighetsmått som är nödvändiga och skäligen att vidta vid befintlig verksamhet får avgöras från fall till fall i samråd med tillsynsmyndigheten. I vissa fall kan åtgärder komma att bli både omfattande och kostsamma. I dessa lägen är det rimligt att tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren gör upp en tidplan för genomförandet av åtgärderna.

Bästa möjliga teknik: Vid bedömningen av vad som är bästa möjliga teknik ska en avvägning göras mellan nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått och kostnaderna för åtgärderna. Kostnaderna för skyddsåtgärderna ska vara rimliga i förhållande till den nytta de medför. Avvägningen mellan nytta och kostnad får inte medföra att skyddsföreskrifterna motverkas.

Verksamheter som redan prövats enligt miljöbalken: I vissa föreskrifter hänvisas till tillstånd och anmälningar enligt miljöbalken. I detta inbegrips också tidigare gällande lagstiftning som miljöskyddslagen. Det betyder att verksamheter som har prövats enligt miljöbalken eller miljöskyddslagen (eller annan lagstiftning som ersatts av miljöbalken) behöver inte söka tillstånd eller anmälas enligt vattenskyddsföreskrifterna.

Påföljder: Brott mot skyddsföreskrifterna kan medföra påföljd enligt 29 kap 8 § miljöbalken (SFS 1998:808).

Ersättningsanspråk: De föreslagna skyddsföreskrifterna riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Detta prövas hos miljödomstolen.

Det är många som delar ansvaret

Det är många som delar ansvaret för att skydda Göta älv. En mycket viktig roll har du som bor eller arbetar, har en fastighet eller driver verksamhet inom vattenskyddsområdet. Följ dessa skyddsföreskrifter så bidrar du till att öka säkerheten för göteborgarnas dricksvatten!

Ansvar för tillsynen inom skyddsområdet och för att kontrollera vattenkvaliteten i Göta älv ligger på olika regionala och kommunala instanser. Kontakta oss gärna för mer information.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län fastställer skyddsföreskrifterna och hanterar ansökan om undantag från dem.

031-60 50 00

www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

Miljö- och klimatnämnden i Göteborg är lokal tillsynsmyndighet enligt skyddsföreskrifterna inom den del av skyddsområdet som ligger i Göteborgs kommun. Tillstånds- och anmälningsärenden hanteras av miljö- och klimatnämnden.

031-368 37 00

www.goteborg.se/miljo

Samhällsbyggnadsnämnden i Ale är lokal tillsynsmyndighet enligt skydds-föreskrifterna inom den del av skyddsområdet som ligger i Ale kommun. Tillstånds- och anmälningsärenden hanteras av samhällsbyggnadsnämnden.

0303-33 00 00

www.ale.se

Göteborg Vatten svarar för drift och underhåll av tekniska system för övervakning av råvattenkvaliteten. Göteborg Vatten svarar också för provtagningar och analyser som behövs för att kontrollera vattenkvaliteten.

031-368 70 00

www.goteborg.se/vatten

Göta älvs vattenvårdsförbund är en frivillig samarbetsorganisation för kommuner, industrier och andra som på olika sätt använder Göta älv.

031-335 50 00

www.gotaalvvvf.org

Vid akuta händelser ring räddningstjänsten, telefon 112 och Göteborg Vattens kontrollcentral, telefon 031-368 72 50

Tillstånd för betesdjur krävs

